

tekst 8

Huwelijk en gezin

Het huwelijk van man en vrouw is in alle tijden een vanzelfsprekende leefvorm geweest. Dat is begrijpelijk, want juist man en vrouw vullen elkaar in het huwelijk goed aan.

De mogelijkheid van het zogeheten 'homohuwelijk' moet ongedaan gemaakt worden.

naar: de website van een politieke partij van maart 2017

- 1p 14 Op de website van welke politieke partij stond tekst 8?
op de website van
- A D66
 - B de PvdA
 - C de SGP
 - D de SP
 - E de VVD

afbeelding 1

Ahmed Aboutaleb, burgemeester

afbeelding 2

Ankie Broekers-Knol,
voorzitter van de Eerste Kamer

afbeelding 3

Margreet de Leeuw, wethouder in
Helmond

afbeelding 4

Marianne Thieme, fractievoorzitter
in de Tweede Kamer

- 1p 15 Afbeelding 1 tot en met 4 zijn afbeeldingen van politici. In juli 2017 hadden deze politici de functies die onder de afbeeldingen staan. Op een van de afbeeldingen staat een voorzitter van een dagelijks bestuur van een overheidsorgaan. Welke afbeelding is dit?
- A afbeelding 1
 - B afbeelding 2
 - C afbeelding 3
 - D afbeelding 4

tekst 9

Milieubeleid

Vervuiling trekt zich niets aan van landsgrenzen. Daarom is de bestrijding van problemen zoals water- en luchtverontreiniging alleen mogelijk als landen samenwerken. In Europa wordt dan ook steeds meer samengewerkt op dit gebied.

In 1972 stelde de Europese Commissie het eerste Milieu Actieprogramma op. Inmiddels wordt een belangrijk deel van de Nederlandse milieuwetgeving bepaald door Europese milieurichtlijnen.

Een Europese aanpak van milieuproblemen ligt niet alleen voor de hand omdat veel van die problemen grensoverschrijdend zijn; het is ook in het belang van

Als in één land veel strengere milieu-eisen zouden gelden dan in andere lidstaten, zouden bedrijven in dat 'strengere' land benadeeld worden ten opzichte van bedrijven in het buitenland.

naar: www.europa-nu.nl van 25 april 2017

- 1p 16 Welk kenmerk van Europese samenwerking moet op de puntjes in tekst 9 worden ingevuld?
- A het beschermen van de rechten van de consument
 - B het bevorderen van vrij verkeer van goederen
 - C het garanderen van eerlijke concurrentie
 - D het verbeteren van stabiliteit en veiligheid in Europa
- 1p 17 Op welke wijze kan Nederland invloed uitoefenen op het Europese klimaatbeleid?
- A De Nederlandse minister van Infrastructuur en Milieu overlegt en beslist samen met de milieu-ministers van andere lidstaten over voorstellen van de Europese Commissie.
 - B De Nederlandse regering kan een Europees referendum indienen over het Europese klimaatbeleid.
 - C De Nederlandse regering kan gebruikmaken van het recht om een pleidooi te houden in de Europese Commissie.
 - D De verschillende Nederlandse ministers in de Europese Raad kunnen invloed uitoefenen op het klimaatbeleid van de Europese Commissie.

Voor de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017 konden mensen op www.stemwijzer.nl hun politieke voorkeur testen door 30 stellingen te beantwoorden. Bij elke stelling is te zien wat de verschillende politieke partijen van de stelling vinden.

Vraag 18 gaat over een stelling uit deze stemwijzer.

- 1p 18 Stelling: Ouderen die vinden dat hun leven voltooid is, moeten hulp kunnen krijgen om een einde aan hun leven te maken.
Van welke politieke stroming zullen de partijen het **oneens** zijn met bovenstaande stelling?
- A de christendemocratische stroming
 - B de liberale stroming
 - C de sociaaldemocratische stroming
- 3p 19 Er zijn bijna verkiezingen in Nederland en twee vriendinnen hebben een gesprek hierover.
Maaïke zegt: “Als partijen in de regering zitten, doen de partijen nooit precies wat ze voor de verkiezingen zeiden te willen gaan doen.”
Romy zegt: “Dat is logisch, want om te regeren moeten partijen compromissen sluiten.”
- Geef een uitleg die de bewering van Romy ondersteunt.
Gebruik in je uitleg de volgende begrippen:
- meerderheidskabinet
 - regeerakkoord
 - compromissen
- Let op:** Maak in je uitleg ook duidelijk wat met deze begrippen bedoeld wordt.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
Als partijen in de regering zitten, kunnen ze niet precies doen wat ze voor de verkiezingen zeiden te willen doen, want ... (Gebruik in je uitleg de begrippen meerderheidskabinet, regeerakkoord en compromissen.)

tabel 1

Uitslagen Tweede Kamerverkiezingen 2012 en 2017

partij	aantal zetels in 2012	aantal zetels in 2017	verschil
VVD	41	33	-8
PVV	15	20	+5
CDA	13	19	+6
D66	12	19	+7
GroenLinks	4	14	+10
SP	15	14	-1
PvdA	38	9	-29
ChristenUnie	5	5	0
Partij voor de Dieren	2	5	+3
50PLUS	2	4	+2
SGP	3	3	0
DENK	-	3	+3
Forum voor Democratie	-	2	+2
totaal	150	150	

naar: www.parlement.com

Bekijk tabel 1.

1p 20 In september 2012 en maart 2017 zijn er verkiezingen gehouden. In tabel 1 staan de samenstellingen van de Tweede Kamer na deze twee verkiezingen.

Welke bewering naar aanleiding van tabel 1 is waar?

- A** De partijen die tot de liberale stroming behoren, hebben bij de verkiezingen in 2017 samen 61 zetels behaald.
- B** De sociaaldemocratische partijen hebben in 2017 samen meer zetels in de Tweede Kamer dan in 2012.
- C** Na de verkiezingen in 2017 is de ecologische stroming beter vertegenwoordigd in de Tweede Kamer dan na de verkiezingen in 2012.
- D** Uit tabel 1 blijkt dat de meeste zwevende kiezers in 2017 op GroenLinks hebben gestemd.

tekst 10

Opdracht aan Edith Schippers

Kamervoorzitter Khadija Arib overhandigde ... Edith Schippers op 28 maart 2017 haar opdracht. De opdracht bestaat eruit te onderzoeken of het mogelijk is om een stabiel kabinet te vormen met VVD, CDA, D66 en GroenLinks.

naar: www.tweedekamer.nl van 28 maart 2017

- 1p 21 Wat moet op de puntjes in tekst 10 worden ingevuld?
- A formateur
 - B fractievoorzitter
 - C informateur
 - D lijsttrekker

tekst 11

Droomcoalitie Roemer

Als het aan Emile Roemer van de SP ligt, wordt de coalitie na de verkiezingen zo links en rood mogelijk.

“Als je het reëel beschouwt en je weet dat er meer partijen nodig zijn, dan zullen wij na de verkiezingen – en ik hoop dat we de kans krijgen – als eerste kijken naar partijen als ...**(1)**... en ...**(2)**... En als er meer nodig zijn, schuiven we meer op naar het midden. Dan kom je bij ...**(3)**... en ...**(4)**... uit.”

naar: www.metronieuws.nl van 22 februari 2017

Lees tekst 11.

- 2p **22** Welke vier verschillende partijen moeten op de puntjes bij (1), (2), (3) en (4) worden ingevuld?
Kies uit: CDA, D66, GroenLinks, PvdA, VVD, SGP. **Let op:** er blijven twee partijen over.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
bij (1): ...
bij (2): ...
bij (3): ...
bij (4): ...

tekst 12

Lachgas wordt niet strafbaar gesteld

Eind 2015 stelde het Tweede Kamerlid Volp van de PvdA vragen over het gebruik van lachgas als partydrug bij minderjarigen. In antwoord op een van deze vragen schrijft de minister van Veiligheid en Justitie, dat het niet wenselijk is het gebruik van lachgas strafbaar te stellen.

- 1p **23** Van welke taak van het parlement heeft de PvdA in tekst 12 gebruikgemaakt?
A van de controlerende taak
B van de rechterlijke taak
C van de uitvoerende taak
D van de wetgevende taak
- 2p **24** Het parlement heeft verschillende rechten om zijn taken uit te voeren. In tekst 12 heeft de PvdA gebruikgemaakt van het recht op het stellen van vragen.
→ Noem **twee andere** rechten waarvan de PvdA gebruik kan maken als de PvdA zou willen dat er wel een verbod op het gebruik van lachgas moet komen.

tekst 13

Een deel van een brief aan de gemeenteraad van Den Haag

Geachte dames en heren van de gemeenteraad van Den Haag,

Hierbij maken wij namens de omwonenden bezwaar tegen de gang van zaken rond de plaatsing van de windturbine in de Vlietzone.

De omwonenden zijn ernstig gedupeerd door de enorme invloed van de windturbine op hun leefomgeving. Het uitzicht en woongenot zijn sterk verminderd en de waarde (en eventuele verkoopbaarheid) van hun woning is sterk gedaald.

De omwonenden ondervinden hinder en schade van de windturbine. Daarom willen de omwonenden dat de gemeenteraad zo snel mogelijk actie onderneemt om deze windturbine naar elders te verplaatsen.

Met vriendelijke groeten,

Bewonersgroep Windturbine Vlietzone

naar: windturbinevlietzone.nl

Lees tekst 13.

- 2p 25 De Bewonersgroep Windturbine Vlietzone is een belangengroep. Een kenmerk van belangengroepen is dat ze bepaalde belangen nastreven.
→ Noem een **ander** kenmerk van belangengroepen en geef aan waarom uit tekst 13 blijkt dat de bewonersgroep daaraan voldoet.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Kenmerk: ...
De bewonersgroep voldoet daaraan, want uit tekst 13 blijkt ...

- 2p **26** Elke gemeente heeft een college van burgemeester en wethouders (B en W). Hieronder staan vier beweringen over het college van B en W.
→ Geef van elke bewering aan of deze juist of onjuist is.
- 1 De leden van het college van B en W houden zich bezig met de voorbereiding van plannen waarover de gemeenteraad een besluit moet nemen.
 - 2 De leden van het college van B en W zijn ook lid van de gemeenteraad.
 - 3 Het college van B en W controleert de gemeenteraad.
 - 4 Het college van B en W voert de besluiten van de gemeenteraad uit.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
- 1 = ...
2 = ...
3 = ...
4 = ...

- 1p **27** Nederland is een constitutionele monarchie. Dat betekent onder andere dat Nederland een koning als staatshoofd heeft.
Welk van de onderstaande uitspraken over de koning in Nederland is juist?
- A** De koning heeft samen met de ministers de ministeriële verantwoordelijkheid voor het overheidsbeleid.
 - B** De koning is lid van de regering, maar de ministers zijn verantwoordelijk voor zijn daden en uitspraken.
 - C** De koning mag de grondwet overtreden, want hij is onschendbaar.
 - D** Volgens de grondwet benoemt de koning de ministers en deze zijn hem daarom verantwoording schuldig.